

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,**8. november 2017,****liidu kriisiohjamise raamistiku muudatuste kohta****(CON/2017/47)**

(2018/C 34/06)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

2. ja 20. veebruaril 2017 sai Euroopa Keskpank (EKP) Euroopa Liidu Nõukogult ja Euroopa Parlamendilt taotlused esitada arvamus seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses finantsvõimenduse määra, stabiilse netorahastamise määra, omavahendite ja kõlblike kohustuste nõuete, vastaspoole krediidiriski, tururiski, kesketes vastaspooltes olevate positsioonide, ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate olevate riskipositsioonide, riskide kontsentreerumise, aruandluse ja avalikustamise nõuetega ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 ⁽¹⁾ (edaspidi „kapitalinõuete määruse ettepanud muudatused“) ⁽²⁾.

17. ja 20. veebruaril 2017 sai EKP Euroopa Parlamendilt ja Euroopa Liidu Nõukogult taotlused esitada arvamus seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, millega muudetakse direktiivi 2013/36/EL seoses vabastatud üksuste, finantsvaldusettevõtjate, segafinantsvaldusettevõtjate, tasustamise, järelevalvemeetmete ja -volituste ning kapitali säilitamise meetmetega ⁽³⁾ (edaspidi „kapitalinõuete direktiivi ettepanud muudatused“).

2. ja 20. veebruaril 2017 sai EKP Euroopa Liidu Nõukogult ja Euroopa Parlamendilt taotlused esitada arvamus seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 806/2014 seoses krediitiasutuste ja investeerimisühingute kahjumikatmis- ja rekapitalizeerimisvõimega ⁽⁴⁾ (edaspidi „ühtse kriisilahenduskorra määruse ettepanud muudatused“).

20. veebruaril 2017 sai EKP Euroopa Liidu Nõukogult ja Euroopa Parlamendilt taotlused esitada arvamus seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, millega muudetakse direktiivi 2014/59/EL seoses krediitiasutuste ja investeerimisühingute kahjumikatmis- ja rekapitalizeerimisvõimega ning direktiive 98/26/EÜ, 2002/47/EÜ, 2012/30/EL, 2011/35/EL, 2005/56/EÜ, 2004/25/EÜ ja 2007/36/EÜ ⁽⁵⁾ (edaspidi „pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ettepanud muudatused“) (edaspidi koos „ettepanud muutmismäärused ja -direktiivid“).

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõikel 4 ja artikli 282 lõikel 5, kuna ettepanud muutmismäärused ja -direktiivid sisaldavad sätteid, mis mõjutavad EKP ülesandeid, mis käsitlevad krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega seotud poliitikat vastavalt aluslepingu artikli 127 lõikele 6, ning sätteid, mis mõjutavad Euroopa Keskpankade Süsteemi ülesannet aidata kaasa rahasüsteemi stabiilsusega seotud pädevate asutuste poliitika tõrgeteta teostamisele vastavalt aluslepingu artikli 127 lõikele 5. EKP nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanka kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

1. Kogu kahjumikatmisvõime (TLAC) standardi rakendamine liidus

EKP toetab ettepanud muutmismääruseid ja -direktiive, mille eesmärk on rakendada liidus asutatud globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate suhtes finantsstabiilsuse nõukogus ⁽⁶⁾ kokkulepitud kogu kahjumikatmisvõime standardit. Kogu kahjumikatmisvõime nõuete kohaldamisala laiendamine muude krediitiasutuste kogumile, näiteks muudele süsteemselt olulistele ettevõtjatele, tekitaks kalibreerimisega seonduvaid probleeme, kuna need profiilid on väga erinevad. Alternatiivina võiks kohaldamisala laiendamisel hõlmata muude süsteemselt oluliste ettevõtjate

⁽¹⁾ COM(2016) 850 final.

⁽²⁾ EKP on teatavate kapitalinõuete määruse ja kapitalinõuete direktiivi ettepanud muudatuste kohta avaldanud eraldi arvamuse, vt arvamus CON/2017/46. Kõik EKP arvamusel on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽³⁾ COM(2016) 854 final.

⁽⁴⁾ COM(2016) 851 final.

⁽⁵⁾ COM(2016) 852 final.

⁽⁶⁾ Vt finantsstabiilsuse nõukogu dokument „Principles on Loss-absorbing and Recapitalisation Capacity of G-SIBs in Resolution Total Loss-absorbing Capacity (TLAC) Term Sheet“, 9.11.2015 (edaspidi „FSB TLAC tingimused“) avaldatud finantsstabiilsuse nõukogu veebilehel www.fsb.org.

alamkogumi, mis meenutab suuruse, keerukuse, ärimudeli, omavahelise seotuse ning süsteemse olulisuse poolest globaalselt süsteemselt olulisi ettevõtjaid, kasutades selleks madalamat minimaalse kalibreerimise tasandit. See võimaldaks täpsemalt kajastada erinevusi globaalsetest süsteemselt olulistest ettevõtjatest.

2. Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude (MREL) muudatused

- 2.1. Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõue koosneb kahest komponendist: kahjumi katmise summa ja rekapiitalseerimise summa. Pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi (BRRD) ⁽¹⁾ ning ühtse kriisilahenduskorra määruse ⁽²⁾ ettepanud muudatused võimaldavad kriisilahendusametusele omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude rekapiitalseerimise summat kohandada, et tagada ärimudelist ja rahastusmudelist tuleneva riski ning üldise riski adekvaatne kajastamine ⁽³⁾. See võimaldab kriisilahendusametusele võtta arvesse varade vähenemise tõenäosust ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute erinevaid riskiprofiile pärast kriisilahendusvahendite kohaldamist ning kohandada rekapiitalseerimise summat, viies selle vastavusse uue, väiksema bilansimahuga.

Samuti on EKP seisukohal, et kriisilahendusametusele peaks olema võimalus pärast pädeva asutusega konsulteerimist kohandada omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude rekapiitalseerimise summat ülespoole, et tagada teatud „kindlusvaru“. Väike puhver võimaldab tagada, et grupil ja ettevõtjal on pärast kriisilahendust piisavalt vahendeid täiendava ootamatu kahjumi või ootamatute kulude katmiseks, mis võivad tekkida pärast kriisilahendust, näiteks seoses hindamise lõpptulemusega või saneerimiskava rakendamise kuludega. Asjaomase kindlusvaru suurus tuleks kehtestada juhtumipõhiselt, sõltuvalt krediidiasutuse kriisilahenduse kavast.

- 2.2. Pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ning ühtse kriisilahenduskorra määruse ettepanud muudatused võimaldavad kriisilahendusametusele anda ettevõtjale suuniseid, mille kohaselt peavad ettevõtjal olema omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuet ületavad omavahendid ja kõlblikud kohustused, et katta ettevõtja võimalik täiendav kahjum ning tagada turu usaldus kriisilahenduse korral ⁽⁴⁾. EKP soovib ettepanud MREL juhise välja jätta, kuna see muudab raamistiku keerukamaks, kuid ei lisa selget eelist. Esiteks, MREL juhise võib suurendada üldist MREL kalibreeritust, kuna turg võib juhise käsitleda nõudena, mida tuleb alati järgida. Kriisilahendusametuse pädevus muuta MREL juhise pideva rikkumise korral konkreetseks MREL nõudeks ⁽⁵⁾ võib kinnitada turu arusaama, et MREL juhise sisuliselt range MREL nõue. Teiseks, MREL juhise ei ole vaja MREL nõuete järgimise rõhutamiseks, kuna kombineeritud puhvri nõue juba sisaldub komisjoni ettepaneku MREL nõudes. Kolmandaks, MREL juhise ei saa põhjendada eesmärgiga vältida maksimaalse summa jaotamise (MDA) automaatseid piiranguid, kuna MREL nõudega kaasneva kombineeritud puhvri nõude rikkumine ei saa mingil juhul kaasa tuua koheseid jaotamise automaatseid piiranguid ⁽⁶⁾. Neljandaks, MREL juhise ei näi vajalikuna kriisilahendusametuse paindlikkuse suurendamisel, kuna MREL nõuet saab vajadusel kohandada, näiteks võttes arvesse ettepanekut kindlusvaru kohta.
- 2.3. Kapitalinõuete direktiivi ⁽⁷⁾ (CRD) ettepanud muudatuste kohaselt ⁽⁸⁾ ei täida krediidiasutus kombineeritud puhvri nõuet, kui tal puuduvad piisavad omavahendid ja kõlblikud kohustused kombineeritud puhvri nõude, kapitalinõuete ning omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude üheaegseks täitmiseks. Kuna kombineeritud puhvri nõue on mõeldud täiendada nii omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuet ⁽⁹⁾ (esimene stsenaarium) kui kapitalinõudeid ⁽¹⁰⁾ (teine stsenaarium), peavad puhvrinõuete rikkumise menetlemise volitused olema

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/59/EL, 15. mai 2014, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 806/2014, 15. juuli 2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediidiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 225, 30.7.2014, lk 1).

⁽³⁾ Pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ettepanud uus artikli 45c lõige 3 ning ühtse kriisilahenduskorra määruse ettepanud uus artikli 12d lõige 3.

⁽⁴⁾ Vt pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ettepanud uus artikli 45e lõige 1 ning ühtse kriisilahenduskorra määruse ettepanud uus artikli 12f lõige 1.

⁽⁵⁾ Vt BRRD ettepanekut uue artikli 45e lõike 3 kohta.

⁽⁶⁾ Vt punkte 2.9 ja 2.10.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ | (EMPs kohaldatav tekst) | (ELT L 176 27.6.2013, lk 338).

⁽⁸⁾ Vt kapitalinõuete direktiivi uus ettepanud artikkel 141a.

⁽⁹⁾ Vt kapitalinõuete direktiivi uus ettepanud artikli 141a lõike 1 punkt d.

⁽¹⁰⁾ Vt kapitalinõuete direktiivi uus ettepanud artikli 141a lõike 1 punktid a, b ja c.

kujundatud vastavalt olukorrale. Kuigi kriisilahendusamet on õigus nõuda esimese stsenaariumi puhul omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kriisilahenduse kava, peaks pädev asutus teise stsenaariumi puhul tegutsema kooskõlas kapitalinõuete direktiiviga.

- 2.4. Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuet täiendavate puhvrinõuete rikkumisest tulenevat kriisilahenduse takistuste käsitlemise ja kõrvaldamise menetlust⁽¹⁾ tuleks kohandada, et sätestada ka pädeva asutusega konsulteerimise nõue, sarnaselt teiste takistuste puhul ettenähtule. Lisaks peaks kriisilahendusametule võimaldama paindlikkust tähtaegade seadmise osas, mis tagab, et krediidasutustel oleks vajaduse korral piisavalt aega koostöö strateegia kujundamiseks puhvrinõuete rikkumise korral. Lisaks toetab EKP komisjoni ettepanekut, mille kohaselt võib kriisilahendusamet nõuda, et asutus muudaks MREL instrumentide tähtaja profiili osana kriisilahenduskõlblikkuse takistusi käsitlevatest meetmetest⁽²⁾.
- 2.5. EKP soovib pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ning ühtse kriisilahenduskorra määruse ettepanud muudatustes täpsustada, et kriisilahendusamet ülesandeks on jälgida omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude olemasolevate kõlblike instrumentide taset ning omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude määra, võttes arvesse kõik mahaarvamised. Samuti tuleks täpsustada, et kriisilahendusamet ülesandeks on jälgida vastavust omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudele ning teavitada pädevat asutust mis tahes rikkumistest ja muudest sündmustest, mis võivad mõjutada krediidasutuse võimet täita omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuet või omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude suunist.
- 2.6. Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude rikkumise korral, kui sellega kaasneb kapitalinõuete rikkumine, peaks pädev asutus kõigepealt menetlema kapitalinõuete rikkumist, võttes pärast kriisilahendusametusega konsulteerimist tarvilikele asjakohastele meetmetele, näiteks järelevalvemeetmetele või varase sekkumise meetmetele. Konsulteerimine peab olema lühiajaline ning võimaldama kapitalinõuete rikkumisele operatiivselt reageerida. Lisaks peab kriisilahendusamet omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude rikkumise menetlemise õiguse teostamisel arvesse võtma pädeva asutuse võetud meetmeid.
- 2.7. Kapitalinõuete määruse ettepanud muudatuste kohaselt⁽³⁾ on kõlblike kohustuste ennetähtaegselt lunastamiseks vaja eelnevat luba kohustuste ja nõudeõiguste teisendamist võimaldavate kohustuste vähenemise vältimiseks. Asjaomase loa andmise eest peaks vastutama kriisilahendusamet, kuna kriisilahendusamet vastutab ka omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude määramise eest ning eelistatud kriisilahendusstrateegiaks vajalike instrumentide arvu ja kvaliteedi täpsustamise eest⁽⁴⁾.

Kriisilahendusamet peaks olema kohustus konsulteerida pädeva asutusega juhul, kui krediidasutus konverteerib kapitalinõuetele vastavuse tagamiseks omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kõlblikud kohustused omavahendite instrumentideks, kuna asjaomase meetme heakskiitmine võib olla vajalik asutuse jätkusuutliku kapitalipositsiooni säilitamiseks. Samuti peaksid muudatused täpsustama, et kõlblike kohustuste instrumentide suhtes, mille järelejäänud tähtaeg on alla ühe aasta, peaks samuti kohaldama eelneva loa nõuet, kui ettevõtja või kriisilahendusamet grupp rikub omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuet.

- 2.8. EKP peab otstarbekaks kapitalinõuete direktiivi ettepanud muudatusi, mille kohaselt ei kohaldata automaatselt maksimaalse jaotatava summa piiranguid, kui kombineeritud puhvri nõude rikkumine tuleneb krediidasutuse või investimisühingu võimetusest asendada kohustusi, mis ei vasta enam omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kõlblikkus- või tähtajakriteeriumidele⁽⁵⁾. Seda erandit peaks laiendada ka juhtumitele, kus krediidasutus või investimisühing rikub kombineeritud puhvri nõuet, mis kaasneb MREL nõudega,⁽⁶⁾ omavahendite vähenemise tõttu, kuid mitte kapitalinõuete kaasnevaid kombineeritud puhvri nõudeid. Sellises olukorras võib krediidasutusel olla suhteliselt kõrge omavahendite tase, millest peaks (juhul, kui omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuet arvestada eraldi) piisama omavahendite nõuete ja kombineeritud puhvri nõude täitmiseks.

⁽¹⁾ Vt pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi uus ettepanud artikli 17 lõike 5 punkt h1.

⁽²⁾ Vt ettepanekut BRRD uue artikli 17 lõike 5 punkti j1 kohta.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidasutuste ja investimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁽⁴⁾ See on kooskõlas punktis 2.6 väljendatud seisukohaga.

⁽⁵⁾ Vt kapitalinõuete direktiivi uus ettepanud artikli 141a lõige 2.

⁽⁶⁾ Vt ettepanekut CRD uue artikli 141a lõike 1 punkti d kohta.

- 2.9. Maksimaalse jaotatava summa piirangute kohaldamisest ettepannud erandi tegemisel krediidiasutusele, kellel on omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude instrumentide puudujääk, soovitab EKP mitte lähtuda kuuekuulisest tähtajast, kuna see ei pruugi olla piisav maksimaalse jaotatava summa piirangute automaatseks kohaldamise edasilükkamiseks ning võib seeläbi avaldada rahaturgudele liigset survet, kui tekib vajadus emiteerida täiendavat kapitali või võlainstrumente⁽¹⁾. Selle asemel tuleks kohaldada 12-kuulist tähtaega, mis võimaldaks krediidiasutusel või investeerimisühingul emiteerida omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kõlblikke instrumente. Soovitus on asjakohane eelkõige seetõttu, et omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude instrumentidel on reeglina lühem tähtaeg kui omavahendite instrumentidel, ning on seega seotud suurema refinantseerimisriskiga võimalike pingete tekkimisel rahaturgudel.
- 2.10. Finantsstabiilsuse seisukohast ei ole omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kohustuste vastastikune hoidmine krediidiasutustes soovitav. Topeltarvestuse vältimiseks ning ülekandumise ohu vähendamiseks tuleks kõikide väliste omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kohustuste suhtes (s.o need, mis on emiteeritud üksustele väljaspool kriisilahendusala gruppi) kohaldada mahaarvamise korda, sõltumata krediidiasutuse liigist, st. mitte üksnes globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate osas. Globaalsete süsteemselt oluliste ettevõtjate suhtes ettepannud meetodit peaks kohaldama kõikide krediidiasutuste suhtes, st. omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kõlblike kohustustest ja omavahenditest tehakse mahaarvamisi asjaomase mahaarvamise korra kohaselt. Üldiselt peaksid mahaarvamiste reeglite muud aspektid olema kooskõlas TLAC suhtes (sh panganduskontsernid ühe või enama kriisilahendusala ettevõtja ja grupiga) rahvusvaheliselt kokkulepituga, näiteks FSB TLAC tingimused ja Basel III raamistik⁽²⁾.
- 2.11. Finantsstabiilsuse seisukohast võib eelisnõudeõigusega kõrgema nõudeõiguse järguga võlainstrumentide ja allutatud võlainstrumentide hoidmine jaeinvestorite poolt vähendada kriisilahenduskõlblikkust. Seetõttu peaks kaaluma selgete ja üheselt mõistetavate avalikustamise nõuete ja muude ettevaatusabinõude rakendamist investorite teadlikkuse tõstmiseks asjaomaste instrumentidega seonduvate riskide osas. Samuti oleks soovitav kaaluda iga instrumendi suhtes vähemalt 100 000 euro suuruse minimaalse nimiväärtuse nõude kehtestamist. See tõstaks investeerimiskünnist ning ühtlasi ka investorite teadlikkust, piirates seeläbi otsest jaeinvesteeringut. Selles osas tuleks kehtestada ühtne liidu õigusraamistik, et vältida liikmesriikide erinevaid lähenemisviise, mille tagajärjel võib tekkida liidu turu fragmenteerumine asjaomaste instrumentide osas⁽³⁾.
- 2.12. Gruppide puhul tuleks täpsustada mitme isiku suhtes kriisilahenduse algatamise korda. Esiteks peaks „kriisilahendusala grupi“ määratlusest välja jätta kolmandate riikide tütarettevõtjad, kelle endi suhtes kohaldatakse kriisilahenduse algatamist, kuna kriisilahenduse korral käsitletakse neid eraldi ülejäänud grupist⁽⁴⁾. Teiseks peaksid muudatused täpsustama, et omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudele vastavus kriisilahendusala ettevõtja tasandil tuleb saavutada konsolideeritud alusel kriisilahendusala grupi tasandil⁽⁵⁾. Kolmandaks peaks mitme isiku suhtes kriisilahenduse algatamise korrale allutatud gruppide suhtes kohaldatavad kõlblike kohustuste mahaarvamised⁽⁶⁾ olema täielikus vastavuses kogu kahjukatmisvõime tingimustega, kus on sätestatud lubatud kohandamised ning valemi komponendid.

3. Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude üleminekusätted

- 3.1. Ettevõtjakeskse omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude rakendamise üheks võtmeteguriks on piisava ülemineku perioodi võimaldamine. Ühtlustatud tasemete kehtestamine ning praeguses makromajanduslikus keskkonnas õigeaegselt nõuetele vastavuse tagamine võib teatud krediidiasutuste jaoks kujuneda keeruliseks väljakutseks omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudele mittevastavuse potentsiaalselt kõrge taseme tõttu. Seetõttu teeb EKP ettepaneku kehtestada krediidiasutustele piisav minimaalne ülemineku periood, mis ei tohiks olla lühem, kui globaalsete süsteemselt olulistele ettevõtjatele kohaldatav, kahjukatmisvõime tingimustes määratletud periood. Lisaks peaks kriisilahendusala asutusel võimaldama paindlikult ja juhtumipõhiselt kehtestada vastavuse

⁽¹⁾ Tähele tuleks panna, et kombineeritud puhvri nõude rikkumine võib aset leida ka kohustusliku kapitali kõrge taseme korral, mil krediidiasutus olulisel määral täidab omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuet omavahendite osas, kuid mitte muude omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuet kõlblike kohustuste osas.

⁽²⁾ Avaldatud Rahvusvaheliste Arvelduste Panga (BIS) veebilehel www.bis.org

⁽³⁾ Vaata ka EKP arvamuse CON/2017/23 punkt 3.5.

⁽⁴⁾ Asjaomane täpsustus kolmandate riikide tütarettevõtjate osas võib oluliselt mõjutada nimetatud kolme liiki gruppide omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuet.

⁽⁵⁾ Vt kapitalinõuete määruse uus ettepannud artikli 11 lõige 3.

⁽⁶⁾ Vt kapitalinõuete määruse uus ettepannud artikli 72e lõige 4.

tagamise lõpptähtaeg, mis on pikem kui ühtlustatud miinimumtähtaeg. EKP soovib selgitada, et üleminekupeerioidi miinimumtähtaja mis tahes pikendamine teatava asutuse suhtes peab põhinema MREL nõuete täitmise probleemide hindamisel, mis asutusel võivad tekkida seoses piiratud turujuurdepääsuga või –mahuga või muude samalaadsete pingetega asjaomases makrotasandi keskkonnas.

- 3.2. Samuti peab EKP otstarbekaks kehtestada MREL-kõlblike instrumentidele uued kõlblikuskriteeriumid, mis tagaksid omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kõlblikuskriteeriumide kooskõla kogu kahjukatmisvõime kõlblikuskriteeriumitega, ⁽¹⁾ ning määratleda täiendavad tingimused MREL-kõlblike instrumentide püsivuseks ⁽²⁾. See võimaldaks tagada omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kahjumi katmise võime kriisilahenduse korral. Samas võib kogu kahjukatmisvõime kõlblikuskriteeriumidele täiendavate tingimuste seadmine suurendada puudujääke (näiteks muutes kiirendamisklauslitega kohustused mitte kõlblikuks). Seda tuleks võtta arvesse omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudele vastavuse tagamiseks lõpliku üleminekupeerioidi juhtumipõhisel määramisel. Alternatiivina tuleks kaaluda kapitalinõuete määrase ettepanud muudatuste ümbersõnastamist, täpsustamaks, et kohustuste suhtes, mis olid varem omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kõlblikud, kuid ei vasta täiendavalt kehtestatud tingimustele, kohaldatakse õiguste kaitse klauslit. See tähendab, et asjaomaseid kohustusi käsitletakse ka edaspidi kõlblikena, sarnaselt kehtivale korrale. Tulevikus peaks nimetatud õiguste kaitse klausli mõistliku ajaperioidi jooksul järk-järgult kaotama.
- 3.3. Nõude osas, mille kohaselt kõlblikud kohustused ei hõlma kohustusi, mis tulenevad tuletisinstrumenti tunnustega võlainstrumentidest, peab täpsustama „tuletisinstrumenti tunnuste“ määratlust. Sellel eesmärgil võib välja töötada kohased regulatiivsed tehnilised standardid ⁽³⁾.

4. Varase sekkumise meetmed

- 4.1. Kapitalinõuete direktiivis ⁽⁴⁾ ja ühtse järelevalvemehhanismi määruses ⁽⁵⁾ sätestatud järelevalvemeetmed kattuvad olulisel määral pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivis sätestatud varase sekkumise meetmetega, nii sisuliselt kui kohaldamistingimuste osas. Regulaatsiooni kattumine teeb varase sekkumise raamistiku praktilise rakendamise keeruliseks, eelkõige seetõttu, et varase sekkumise tingimused ei ole üheselt mõistetavad.
- 4.2. Lisaks peab EKP varase sekkumise volituste teostamisel lähtuma liikmesriikide õigusest, millega võetakse üle pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiiv ⁽⁶⁾. See tekitab ebaselgust sätestatud meetmete ning nende kohaldamise tingimuste osas liikmesriikides.
- 4.3. Seetõttu soovib EKP jätta pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivist välja varase sekkumise meetmed, mis on eelnevalt sätestatud kapitalinõuete direktiivis ja ühtse järelevalvemehhanismi määruses, ning muuta ühtse kriisilahenduskorra määrust, sätestades õigusliku aluse EKP varase sekkumise volituste järjepidevaks kohaldamiseks.

5. Kriisilahenduseelne moratooriumi vahend

- 5.1. Pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ettepanud muudatused annavad nii pädevale asutusele kui kriisilahendusasutusele volitused peatada mis tahes makse- või ülekandekohustus. Kuigi EKP toetab asjaomaste volituste ühtlustamist liidu tasandil, peaks sedavõrd laiaulatuslikke volitusi EKP hinnangul teostama vaid erakordsetel asjaoludel, kui üldse. Moratooriumi meetme otsuse peaksid seoses selle erakordse olemuse ja lepinguid katkestava mõju tõttu tegema asjaomased asutused tihedas koostöös. EKP soovib korra sätestamist, mis paneks moratooriumiga seotud vastutuse kas pädevale asutusele või kriisilahendusasutusele, olenevalt sellest, kas moratoorium kehtestatakse enne või pärast maksejõuetuse või tõenäolise maksejõuetuse kindlaksmääramist. See kord peaks üldjuhul vältima moratooriumide ahela tekitamist. Ainult erandjuhtudel, mis on põhjendatud konkreetsete asjaoludega ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, võiks kriisilahendusasutus kehtestada täiendava moratooriumi, et katta vahemikku maksejõuetuse või tõenäolise maksejõuetuse määramise ja kriisilahendusmeetme võtmise vahel.

⁽¹⁾ Peamine allesjääv erinevus seisneb selles, et allutatuse nõuet ei kohaldata kõikidele krediitiasutustele ja investimisühingutele ning et struktureeritud väärtpaperid on teatud tingimustel omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude kõlblikud.

⁽²⁾ Vt kapitalinõuete määrase uus ettepanud artikli 72b lõike 2 punkt h (tagasivõtmise ajendid), punkt j (tagasiostu võimalus, mida võib kasutada üksnes vastavalt väljaandja äranägemisele), punkt k (vastavuse tagamine kapitalinõuete määrus artiklitega 77 ja 78), punkt l (ennetähtaegse tagasimaksmise mitterainimine), punkt m (kiirendusõiguste puudumine) ja punkt n (maksete suurus ei sõltu krediitlikvaliteedist).

⁽³⁾ Vt ka Euroopa Keskpannga arvamuse CON/2017/6 punkt 2.1.2.

⁽⁴⁾ Vt eelkõige kapitalinõuete direktiivi artikkel 104.

⁽⁵⁾ Nõukogu määrus (EL) nr 1024/2013, 15. oktoober 2013, millega antakse Euroopa Kesk pangale eriülesanded seoses krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63), eelkõige artikkel 16.

⁽⁶⁾ Kooskõlas SSMR määruse artikli 4 lõikega 3.

- 5.2. Üldjoontes peaks kriisilahenduseelse moratooriumi vahendi kasutamine olema eraldatud varase sekkumise meetmetest ning neist meetmetest mitte sõltuma. Kriisilahenduseelse moratooriumi peamiseks eesmärgiks peaks olema krediitiasutuse bilansi olulise halvenemise ärahoidmine. Eelkõige peaks kriisilahenduseelne moratooriumi vahend võimaldama pädevale asutusele piisavalt aega, et vajaduse korral viia lõpuni maksejõuetuse või tõenäolise maksejõuetuse hindamine, võttes arvesse ka ametliku otsuse vastuvõtmiseks kuluvat aega, mis omakorda vajab kriisilahendusasutusega konsulteerimist. Lisaks annab moratoorium kriisilahendusasutusele lisa-aega, et paralleelselt ette valmistada oma kriisilahendusülesandeid. Moratooriumi maksimumkestus ei tohiks ületada viit tööpäeva ning selline piirang on vajalik ka selleks, et vältida moratooriumi olulist mõju võlausaldajate õigustele. EKP juhib tähelepanu asjaolule, et pikem ajavahemik, mille kestel hoiustajatel puudub juurdepääs oma hoiustele, õõnestab pangandussüsteemi usaldusväärset ning võib lõpptulemusena ohustada finantsstabiilsust.
- 5.3. Likviidsuse väljavoolule operatiivseks reageerimiseks peab kriisieelse moratooriumi kohaldamisala olema võimalikult lai. Investeeringute tagamise skeemi raames sätestatud üldine erand tagatud hoiustele ja nõuetele tuleks asendada pädeva asutuse piiratud kaalutusõigusel põhinevate, paindlikkust võimaldavate eranditega. Näiteks võimaldaks selline lähenemine pädeval asutusel lubada hoiustajatel iga päev välja võtta piiratud summa, vastavalt hoiuste tagamise skeemide direktiiviga kehtestatud kaitsemeetmetele,⁽¹⁾ võttes seejuures arvesse võimalikke likviidsus- ja tehnilisi piiranguid. Tuleks sätestada meetmed hoiustajate õiguste kaitseks, näiteks hoiustajate teavitamine hoiustele juurdepääsu taastamise täpse ajakava kohta. Samuti tuleks hinnata võimalikku mõju hoiuste tagamise skeemide direktiivile, kuna kriisieelse moratooriumi vahendi kasutamine ei oleks otstarbekas, kui see vähendaks hoiuste kättesaadavust hoiuste tagamise skeemide direktiivi alusel.
- 5.4. EKP soovib finantsturuinfrastruktuuri, sh kesksed vastaspooled, moratooriumi osas sätestatud erandeid laiendada ka a) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt väärtpaberite keskdepositooriumide määruse⁽²⁾ kohaselt tunnustatud kolmandate riikide väärtpaberite keskdepositooriumidele, ja b) vähemalt ühte Euroopa Keskpankade Süsteemi keskpanka hõlmavale järelevalvealasele koostöökorraldusele allutatud kolmanda riigi maksesüsteemidele. Kui osaleja (krediitiasutus) maksed finantsturuinfrastruktuurile peatatakse, ei ole osaleja de facto enam võimeline tähtaegselt täitma oma kohustusi. Maksekohustuste osas finantsturuinfrastruktuurile tähendaks see, et osaleja rikuks maksekohustust. Kui sellist tüüpi maksetele erandit ei tehta, võib moratoorium potentsiaalselt põhjustada süsteemse riski enne, kui finantsturuinfrastruktuuri kaitsemeetmeid jõutakse kohaldada⁽³⁾.
- 5.5. Ettepanek kriisilahenduseelse moratooriumiga seonduvate volituste ühtlustamise kohta ei tohiks piirata muid moratooriumiga seonduvaid volitusi (nt järelevalvevolitusi või õigusasutuste volitusi), mida teostatakse maksejõuetusmenetluse algatamisel riigisisese õiguse alusel vastavalt *par condicio creditorum* (võlausaldajate võrdse kohtlemise) põhimõttele. Kui krediitiasutuse suhtes ei algatata kriisilahendust moratooriumi kehtestamisel näiteks sel põhjusel, et kriisilahendusasutuse hinnangul ei vastaks kriisilahendus avalikele huvidele, võivad sellised riigisisesed vahendid taas asjakohaseks muutuda. Sarnane olukord võib välja kujuneda ka juhul, kui makseraskustes ettevõtja muutub maksejõuetuks pärast kriisilahendusvahendite kohaldamist.
- 5.6. Pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiivis ette nähtud erandeid keskpankadele (sh kriisilahenduseelse moratooriumi vahendit puudutavad erandid) tuleks laiendada ka Rahvusvaheliste Arvelduste Pangale. Rahvusvaheliste Arvelduste Panga ülesandeks on keskpankadevahelise koostöö edendamine, lisavõimaluste kujundamine rahvusvaheliste finantstehingute jaoks, ning rahvusvahelistes finantstehingutes usaldusisiku või esindajana tegutsemine. Seetõttu on asjakohane, et pankade maksevõime taastamise ja kriisilahenduse direktiiv kohtleks Rahvusvaheliste Arvelduste Panka sarnaselt keskpangaga.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/49/EL, 16. aprill 2014, hoiuste tagamise skeemide kohta (ELT L 173, 12.6.2014, lk 149). Näiteks sätestab direktiivi artikli 8 lõige 4, et üleminekuperioodil peaks hoiustajatel olema viie tööpäeva jooksul alates taotluse esitamisest juurdepääs piisavale summale oma tagatud hoiustest, et katta elamiskulusid.

⁽²⁾ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määruse (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 (ELT L 257, 28.8.2014, lk 1) artikkel 25.

⁽³⁾ Seetõttu on nii liidu tasandil kui rahvusvahelisel tasandil (arvelduse lõplikkuse regulatsioon ja finantsstabiilsuse nõukogu tingimused (Key Attributes)) ühine arusaam, et moratooriumi puhul tuleb finantskohustusi finantsturuinfrastruktuuride ees kaitsta.

- 5.7. Täiendavalt tuleks hinnata moratooriumi meetme tunnustamist kolmandate riikide õiguse seisukohalt, eelkõige juhtudel, kui tunnustamismehhanismi ei ole kehtestatud. Eelkõige tuleb hoolikalt kaaluda moratooriumi meetme võimalikku mõju seoses Rahvusvaheline Vahetustehingute ja Tuletisinstrumentide Liidu (ISDA) 2015. aasta protokolliga (Universal Resolution Stay Protocol), mis tunnustab ainult lühemat peatamist ja sätestab loobumisklausli jurisdiktsioonide suhtes, kes tagantjärele pikendavad õigusaktides sätestatud peatamist.
- 5.8. Lõpetuseks, hoolikalt tuleb hinnata ka usaldatavusnõuete võimalikku mõju, võttes arvesse ettepanud moratooriumi meetmete kestust ja kavandatud lõpetamise või tasaarvestusõiguste peatamist.
6. **Ühtse Kriisilahendusnõukogu otsese vastutuse alla kuuluvate vähem oluliste krediidasutuste maksejõuetuse või tõenäolise maksejõuetuse hindamine**

Kuigi ühtse kriisilahenduskorra määruses komisjoni ettepanud muudatused seda ei käsitle, vajab ühtse kriisilahenduskorra määruse kriisilahenduskord kiiret tähelepanu. EKP ja Ühtse Kriisilahendusnõukogu asutusepõhiste ülesannete ning ühtse kriisilahenduskorra määruse sõnastuse vahel on vastuolud. Seetõttu puudub õiguselgus, milline asutus vastutab Ühtse Kriisilahendusnõukogu otsese vastutuse alla kuuluvate vähem oluliste krediidasutuste maksejõuetuse või tõenäolise maksejõuetuse hindamise eest. Kuigi ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 18 sõnasõnaline lugemine viitab sellele, et teatud vähem oluliste krediidasutuste maksejõuetuse või tõenäolise maksejõuetuse hindamise eest vastutab EKP, ei arvesta sõnastus liidu esmases õiguses sätestatud piiranguid. Liidu õigusraamistiku süstemaatiline tõlgendamine viitab sellele, et nii Ühtse Kriisilahendusnõukogu otsese vastutuse alla kuuluvate vähem oluliste piiriüleste gruppide kui muude vähem oluliste krediidasutuste maksejõuetuse või tõenäolise maksejõuetuse hindamine peaks jääma EKP otsesest pädevusest välja ning kuuluma pigem riiklike pädevate asutuste pädevusse, kes on ühtse järelevalvemehhanismi määruse kohaselt vähem oluliste krediidasutuste pädevad järelevalveasutused ⁽¹⁾. EKP soovib täiendada ühtse kriisilahenduskorra määruse ettepanud muudatusi, sätestades sõnaselgelt, et Ühtse Kriisilahendusnõukogu vastutusalasse kuuluvate vähem oluliste krediidasutuste maksejõuetuse või tõenäolise maksejõuetuse hindamise eest vastutab asjaomane riiklik pädev asutus ⁽²⁾.

EKP konkreetsed sõnastusettepanekud ettepanud muutmismääruste ja -direktiivide muutmiseks on esitatud eraldi tehnilises töödokumendis koos selgitustega. Tehniline töödokument ei ole EKP nõukogu poolt vastu võetud. Asjaomane tehniline töödokument on avaldatud inglise keeles EKP veebilehel.

Frankfurt Maini ääres, 8. november 2017

EKP president

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Vt SSMR määruse artikli 6 lõiget 4.

⁽²⁾ Samu põhimõtteid kohaldatakse *mutatis mutandis* ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 21 sätetele.